

Bruselj, 30. januar 2026
(OR. fr)

5724/26

MAMA 20
MA 2
MED 8

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: delegacije

Zadeva: Stališče Evropske unije za petnajsto sejo Pridružitvenega sveta
EU-Maroko (Bruselj, 29. januar 2026)

V prilogi vam pošiljamo stališče Evropske unije za petnajsto sejo Pridružitvenega sveta
EU-Maroko.

PETNAJSTA SEJA PRIDRUŽITVENEGA SVETA EU-MAROKO

(BRUSELJ, 29. JANUAR 2026)

Izjava Evropske unije

1. Evropska unija (v nadaljnjem besedilu: EU) pozdravlja organizacijo petnajste seje Pridružitvenega sveta, ki obeležuje 30. obletnico podpisa pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Kraljevino Maroko (v nadaljnjem besedilu: Maroko). Ta seja je priložnost za ponovno potrditev skupne želje po ponovnem zagonu in ambicioznejši poglobitvi partnerstva na podlagi pridružitvenega sporazuma.
2. Maroko je ključni, strateško pomemben partner EU v njenem južnem sosedstvu, s katerim ima EU bogate, večdimenzionalne in privilegirane odnose. EU v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 17. oktobra 2024 ponovno potrjuje, da je strateško partnerstvo z Marokom zanjo zelo pomembno ter da je treba ohranjati in še naprej utrjevati tesne odnose z Marokom na vseh področjih partnerstva. V tem smislu namerava EU to sodelovanje okrepiti s sprejetjem prednostnih nalog partnerstva ali enakovrednega besedila kot okvirnega dokumenta za partnerstvo med EU in Marokom. EU želi obenem okrepiti reden in strukturiran dialog z Marokom, tudi o regionalnih in mednarodnih vprašanjih, pri tem pa v celoti izkoristiti partnerske organe, zlasti Pridružitveni svet, Pridružitveni odbor in pododbore.
3. EU se zaveda, da je partnerstvo med EU in Marokom ključni okvir za skupno reševanje svetovnih izzivov. V tem kontekstu je še naprej izjemno pomembno, da EU in Maroko ponovno potrdita skupno zavezanost tako mednarodnemu redu, temelječemu na pravilih, kot tudi učinkovitemu multilateralizmu, vlogi Združenih narodov in njihove Ustanovne listine ter spoštovanju mednarodnega prava, hkrati pa poglobita sodelovanje v mednarodnih in regionalnih forumih, zlasti na evro-sredozemskem območju, in z afriškimi partnerji.
4. V zvezi z razmerami na Bližnjem vzhodu EU opozarja na sklepe Evropskega sveta iz decembra 2025 kot celoto in pozdravlja sprejetje Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 2803 o ustanovitvi odbora za mir in začasnih mednarodnih stabilizacijskih sil, kot je predvideno v celovitem načrtu za končanje konflikta v Gazi. EU poziva vse strani, naj navedeno resolucijo izvajajo v celoti ter v skladu z ustreznimi mednarodnimi političnimi in pravnimi načeli. EU opozarja, da je treba stabilizirati varnostne razmere v Gazi, tudi z zagotovitvijo dokončne razorožitve Hamasa in drugih nedržavnih oboroženih skupin. EU bo še naprej podpirala Palestinsko upravo in njen aktualni program reform, zlasti prek skupine donatorjev za Palestino, da seji omogoči vrnitev v Gazo. EU opozarja na Newyorško deklaracijo in ponovno potrjuje, da je odločno zavezana mednarodnemu pravu ter celovitemu, pravičnemu in trajnemu miru, ki temelji na rešitvi dveh držav v skladu z ustreznimi resolucijami Varnostnega sveta ZN ter bi omogočala mirno sobivanje demokratičnih držav Izraela in Palestine znotraj varnih in priznanih meja. EU ugotavlja, da sta z Marokom zblížala stališča, zlasti v podporo dvodržavne rešitve, in pozdravlja dejstvo, da je Maroko v partnerstvu z Nizozemsko maja 2025 v Rabatu organiziral

peto srečanje globalnega zavezništva za uveljavitev zadevne rešitve. EU odločno obsoja precejšnje povečanje nasilja naseljencev nad palestinskim civilnim prebivalstvom, tudi nad krščanskimi skupnostmi, ter politike in grožnje glede prisilnega razseljevanja prebivalstva in priključitve na Zahodnem bregu, vključno z Vzhodnim Jeruzalemom. EU odločno obsoja tudi nenehne teroristične napade na Izrael. EU poudarja, da je treba v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom zagotoviti hitro, varno in neovirano dostavo obsežne humanitarne pomoči na območje Gaze in njeno neprekinjeno razdeljevanje po celotnem območju, tudi prek pomorskega koridorja s Cipra kot dopolnitev kopenskim putem, ter ob tem vztraja, da je treba ZN in njihovim agencijam ter humanitarnim organizacijam omogočiti neodvisno in nepristransko delovanje.

5. Skoraj štiri leta po začetku nezakonite, neizzvane in neupravičene obsežne ruske vojne agresije proti Ukrajini, ki pomeni hudo kršitev mednarodnega prava, vključno s pravili in načeli Ustanovne listine Združenih narodov, in ki spodkopava svetovno varnost in stabilnost, ukrajinskemu prebivalstvu pa povzroča neizmerno trpljenje, EU ponovno potrjuje, da še naprej in neomajno podpira neodvisnost, suverenost in ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja. EU poziva Maroko, naj podpre Ukrajino, da bi v tej državi dosegli celovit, pravičen in trajen mir, ki bo temeljil na načelih Ustanovne listine ZN in mednarodnega prava.
6. EU se je zavezala, da bo partnerstvo med EU in Marokom postalo dejavnik regionalne stabilnosti in blaginje za obe partnerici. EU izpostavlja, da lahko regionalno sodelovanje spodbudi rast in blaginjo v Magrebu, kar so tudi cilji pakta za Sredozemlje. EU v zvezi s tem meni, da bi z rešitvijo sporov in napetosti na območju Magreba odločilno prispevali h krepitvi tega zagona in ustvarjanju ugodnega okolja za razvoj partnerstev.
7. EU ponovno poudarja svojo zavezanost reševanju spora o Zahodni Sahari in pozdravlja sprejetje Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 2797 (2025), v kateri je izražena polna podpora prizadevanjem generalnega sekretarja in njegovega osebnega odposlanca za olajšanje in vodenje pogajanj na podlagi načrta o avtonomiji, ki ga je predlagal Maroko, da bi dosegli pravično, trajno in vzajemno sprejemljivo rešitev spora v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov, ter bo pozdravila vse morebitne konstruktivne predloge obeh strani v odziv na načrt o avtonomiji, v skladu s katerimi naj bi obe strani brez postavljanja pogojev sodelovali v razpravah na podlagi načrta o avtonomiji, ki ga je predlagal Maroko, da bi dosegli dokončno in vzajemno sprejemljivo politično rešitev, ki bi prebivalstvu Zahodne Sahare omogočila samoodločbo, hkrati pa meni, da bi resnična avtonomija lahko bila najbolj izvedljiva rešitev, in spodbuja obe strani, naj predstavita svoje zamisli v podporo vzajemno sprejemljivi dokončni politični rešitvi. EU v zvezi s tem pozdravlja pripravljenost Maroka, da v dobri veri sodeluje z vsemi zadevnimi stranmi, da bi pojasnil način izvajanja tega načrta o avtonomiji in to, kako bi izgledala avtonomija v okviru maroške suverenosti. EU je pripravljena pomagati pri omogočanju posvetovanj med stranema v okviru Združenih narodov in podpreti prizadevanja osebnega odposlanca generalnega sekretarja.

8. EU pozdravlja sprejetje novega pristopa za Sahel 20. novembra 2025; v tem pristopu, ki ga usmerja dolgoročna vizija, temelječa na skupnih interesih, opredeljenih na podlagi analize in dialoga, je potrjeno, da umik ni mogoč, predlagan je prožen pristop, prilagojen vsaki državi, spodbuja pa se tudi prožna uporaba nabora orodij EU, ki izhaja iz lokalnih razmer. V tem kontekstu je EU pripravljena preučiti in razviti sinergije s svojimi partnerji v regiji, kot je Maroko, ki prispevajo k izvajanju tega novega pristopa v Sahelu.
9. EU pozdravlja pakt za Sredozemlje, ki se je začel izvajati 28. novembra 2025 v Barceloni in odraža strateške ambicije za ponovno opredelitev odnosov med EU in njenimi južnimi partnericami. Pakt naj bi s podpiranjem skupnega sredozemskega območja omogočil ustvarjanje novih priložnosti za sodelovanje med sredozemskimi partnerji, reševanje skupnih izzivov in skupni prehod na partnerstvo, temelječe na medsebojnem zaupanju in spoštovanju, deljeni odgovornosti in skupnem razvoju. EU želi poglobiti sodelovanje z Marokom v duhu partnerstva, ki temelji na vzajemnem zaupanju in skupni odgovornosti, v okviru konkretnih pobud in prednostnih ukrepov na področjih skupnega interesa, da bi dosegli konkretne rezultate za državljanke in državljane vseh starosti, pa tudi za podjetja in podjetnike.
10. EU ceni konstruktivno vlogo Maroka v okviru pobud za regionalno sodelovanje, med drugim v regionalnih platformah, v katerih dejavno sodelujeta obe strani, kot sta Unija za Sredozemlje in Fundacija Anna Lindh.
11. Maroko ostaja eden od ključnih partnerjev in eden od največjih prejemnikov evropskih sredstev v severovzhodni Afriki. Sodelovanje EU z Marokom zajema različna področja, ki spodbujajo vključujoč in trajnosten socialno-ekonomski razvoj, naložbam prijazno poslovno okolje, pravičen zeleni in digitalni prehod ter podporo razvoju človeškega kapitala.

Demokracija, dobro upravljanje in človekove pravice

12. EU poudarja osrednjo vlogo temeljnih in vodilnih načel partnerstva med EU in Marokom ter ponovno potrjuje svojo pripravljenost za okrepitev dialoga in sodelovanja na področju demokracije, pravne države, dobrega upravljanja, pravosodja, odgovornosti in preglednosti institucij, spodbujanja in varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zlasti svobode zbiranja, svobode izražanja, vključno s svobodo tiska, svobode združevanja ter pravic žensk, otrok in LGBTI oseb, enakosti spolov ter boja proti vsem oblikam sovražnega govora, nestrpnosti, stigmatizacije in diskriminacije. EU poudarja tudi pomen varstva osebnih podatkov in pravice do zasebnosti.

13. EU ponovno izraža prepričanje, da človekove pravice in temeljne svoboščine, vključno s svobodo izražanja, svobodo zbiranja in svobodo združevanja, ter ohranjanje odprtega državlanskega prostora za organizacije civilne družbe, zagovornike človekovih pravic, novinarje in vse akterje v javnem življenju predstavljajo bistveno dodano vrednost za Maroko in njegovo celotno prebivalstvo. EU želi številne vidike tega partnerstva obravnavati v okviru okrepljenih odnosov z maroškimi oblastmi, pa tudi v okviru stalnega dialoga z organizacijami civilne družbe, zlasti prostovoljskim sektorjem, in socialnimi partnerji. EU bo Maroko še naprej podpirala pri izvajanju reform na teh področjih, vključno s tistimi, ki spodbujajo pravice žensk.
14. V zvezi s tem EU pripisuje poseben pomen nadaljevanju rednega in poglobljenega dialoga o človekovih pravicah, zlasti v okviru pristojnega pododpora, ki je ključni forum za izmenjavo, spremljanje in krepitev sodelovanja.
15. EU ponovno poudarja, da v vseh okoliščinah in v vseh primerih odločno in nedvoumno nasprotuje smrtni kazni. EU pozdravlja odločitev Maroka, ki je decembra 2024 prvič glasoval za resolucijo Generalne skupščine ZN o moratoriju na izvrševanje smrtne kazni, oktobra 2025 pa za resolucijo s 60. zasedanja Sveta za človekove pravice o vprašanju smrtne kazni. EU pozdravlja stališče Maroka, ki je skladno z njegovim spoštovanjem *de facto* moratorija na izvrševanje smrtne kazni od leta 1993, in ga spodbuja, naj si prizadeva za odpravo smrtne kazni, tako da ta moratorij uradno uveljavi in zmanjša število kaznivih dejanj, za katera se lahko izreče smrtna kazen.
16. EU ceni aktivno vlogo, ki jo je Maroko imel kot član Sveta ZN za človekove pravice v obdobju 2023–2025, ko je tretjič sodeloval pri delu tega sveta. Leta 2024 mu je predsedoval stalni predstavnik Kraljevine Maroko pri Združenih narodih v Ženevi, kar kaže na zavezanost Maroka večstranskemu dialogu in spodbujanju človekovih pravic na mednarodnem prizorišču. EU spodbuja Maroko k nadaljnji zavezanosti na tem področju, tudi z nadaljevanjem nacionalnih prizadevanj za spodbujanje človekovih pravic.

Vključujoč in trajnosten socialno-ekonomski razvoj

17. Pridružitveni sporazum¹ je skupaj z ambicioznimi reformami poslovnega okolja v Maroku omogočil hiter razcvet trgovine med pogodbenicama ter gospodarsko povezovanje in diverzifikacijo maroškega izvoza v EU. EU poudarja, da je treba še naprej krepiti trgovinske in naložbene odnose ter ohranjati odprto trgovino med obema stranema, pa tudi spoštovati in podpirati večstranski trgovinski okvir, zlasti v okviru Svetovne trgovinske organizacije.

¹ Evro-mediteranski pridružitveni sporazum med državami članicami Evropske skupnosti na eni strani ter Kraljevino Maroko na drugi strani.

18. EU ponovno izraža prepričanje, da je treba gospodarsko in trgovinsko razsežnost odnosov z Marokom še naprej podpirati in krepiti v skladu s pristopom, ki je vzajemno koristen in skladen s prednostnimi nalogami obeh strani. EU poudarja, da je treba nadaljevati reden in poglobljen dialog o gospodarskih, trgovinskih in naložbenih vprašanjih, zlasti v institucionalnem okviru, vzpostavljenem s pridružitvenim sporazumom, da bi spodbudili pretočnost blagovne in storitvene menjave ter čim prej prepoznali težave, ki bi lahko vplivale na dvostransko trgovino, in jih pragmatično obravnavali.
19. EU želi ponovno poudariti, da je za spodbujanje skupne blaginje pripravljena začeti poglobljeno razpravo o širši posodobitvi naših trgovinskih odnosov v okviru razvoja strateškega partnerstva z Marokom. Tako posodobitev bi lahko izvedli na prožen in ciljno usmerjen način na podlagi vzajemno koristnega pristopa, med drugim z uvedbo ukrepov za spodbujanje strateških naložb. EU je pripravljena prosluhnuti predlogom Maroka o možnih elementih posodobitve, ki bi jih skupaj preučila. Ta dinamika poteka tudi v kontekstu svetovnega prvenstva, ki ga bodo leta 2030 skupaj organizirali Maroko, Španija in Portugalska.
20. EU hkrati poudarja svoj interes za sodelovanje z Marokom v ključnih sektorjih skupnega interesa, ki imajo naložbeni in trgovinski potencial, da bi prispevali h gospodarskemu povezovanju in trajnostnemu razvoju Maroka. V zvezi s tem EU na podlagi svojega strokovnega znanja ponovno potrjuje, da je odločena podpreti prizadevanja Maroka za vzpostavitev strateške infrastrukture, zlasti na področju prevoza, energetskega prehoda in trajnostnega upravljanja voda, v partnerstvu z evropskim zasebnim sektorjem in v okviru investicijskega sklada Mohammed VI. EU pozdravlja napredek Maroka pri izboljšanju poslovnega in naložbenega okolja ter državo spodbuja, naj nadaljuje to pozitivno dinamiko, zlasti s preglednimi postopki in upravno poenostavitvijo.
21. Na socialno-ekonomskem področju so izzivi še vedno veliki, predvsem na področju zaposlovanja, zlasti žensk in mladih, ter zmanjševanja teritorialnih in socialnih razlik. V tem kontekstu bi bilo treba s sodelovanjem med EU in Marokom prednostno okrepiti gospodarsko konkurenčnost in diverzifikacijo obeh partneric, da bi postali bolj vključujoči, odporni in trajnostni. EU pozdravlja kakovost partnerstva na področju vključevanja mladih, zaposlovanja, podjetništva ter razvoja spretnosti in usposabljanja ter bo še naprej podpirala priložnosti za mlade in njihovo socialno-ekonomsko vključevanje. EU bo ohranila celostni pristop, ki spodbuja izobraževanje, poklicno usposabljanje, visokošolsko izobraževanje ter raziskave in inovacije, da bi razvili človeški kapital, prilagojen maroškemu trgu dela in v skladu s cilji partnerstva za privabljanje talentov.
22. Na področju socialne zaščite si je Maroko še naprej močno prizadeval za izboljšanje dostopa do socialnih storitev in njihove kakovosti ter za razvoj mehanizmov zaščite. EU bo še naprej podpirala socialne reforme v Maroku s ciljem socialnega vključevanja in dostopa do socialnih storitev za vse, tudi za otroke v ranljivem položaju, ki živijo na območjih z omejenimi možnostmi.

23. EU, ki se zaveda, da zdravje prebivalstva odločilno vpliva na produktivnost, gospodarsko konkurenčnost in trajnostno rast, poudarja, da so naložbe v zdravje ključni dejavnik, ki omogoča razvoj človeškega kapitala in dolgoročno blaginjo. EU v zvezi s tem poudarja, da je treba okrepiti učinkovite, odporne in finančno vzdržne zdravstvene sisteme s poudarkom na zmogljivosti za preprečevanje in odkrivanje nalezljivih bolezni ter odzivanje nanje, pa tudi na spodbujanju zdravega načina življenja in kakovostnega primarnega zdravstvenega varstva, da bi zmanjšali breme bolezni, ki jih je mogoče preprečiti, in njihove socialno-ekonomske učinke. EU podpira prizadevanja Maroka za zagotovitev univerzalnega, pravičnega in cenovno ugodnega dostopa do kakovostnih zdravstvenih storitev, ki prispeva k socialnemu vključevanju, zmanjševanju neenakosti in boljši udeležbi na trgu dela.
24. EU pozdravlja dobro carinsko sodelovanje, ki je bilo z Marokom vzpostavljeno v preteklih letih. EU pozdravlja pripravljenost Maroka, da v bližnji prihodnosti ratificira revidirano panevro-mediteransko konvencijo kot simbol tesnejšega vključevanja Kraljevine Maroko v panevro-mediteransko regijo.
25. Na področju kmetijstva je EU pripravljena poglobiti dvostranske odnose in ponovno vzpostaviti dialog o vprašanih skupnega interesa. Z okrepljenim sodelovanjem v sektorju surovin, zlasti gnojil, bi povečali zanesljivost oskrbe, spodbujali razvoj trajnostnih in odpornih vrednostnih verig, zmanjšali odvisnost od svetovnih trgov in spodbujali okolju prijaznejše kmetijstvo v Uniji, hkrati pa podpirali cilje Maroka glede zelenega prehoda in izvoza. Poleg tega EU meni, da lahko tako sodelovanje podpre prehod na bolj trajnostno in okolju prijazno kmetijstvo v skladu s cilji EU in Maroka glede zelenega prehoda in povečanega izvoza.
26. EU se zaveda sedanjih in prihodnjih izzivov, pa tudi potrebe po ustvarjanju vzajemno koristnih priložnosti, zato je pripravljena – v skladu z mednarodno digitalno strategijo za EU in digitalno strategijo Maroka za leto 2030 – sodelovati z Marokom pri spodbujanju varnih in zaupanja vrednih digitalnih infrastruktur, pri razvoju podatkovnega gospodarstva in umetne inteligence v tej državi, zlasti z vzpostavitvijo podatkovne in napredne računalniške infrastrukture, z vzpostavitvijo vozlišč za umetno inteligenco in digitalne inovacije, ter pri podpiranju uvajanja digitalnih javnih storitev in rešitev za digitalne javne infrastrukture, ki so interoperabilne s sistemi držav članic EU.
27. EU pozdravlja kakovostno sodelovanje z Marokom na področju prevoza. EU pozdravlja konstruktiven dialog v skupnem odboru EU-Maroko v okviru Evro-sredozemskega letalskega sporazuma, ki je potekal 12. septembra 2025.

Zeleno partnerstvo in boj proti podnebnim spremembam

28. EU pozdravlja izvajanje leta 2022 sklenjenega zelenega partnerstva z Marokom, ki zagotavlja okvir za sodelovanje na področju podnebja, okolja in energije ter spodbuja razvoj zelenega in modrega gospodarstva. EU se še naprej zavzema za nadaljnje in poglobljeno izvajanje tega

partnerstva skupaj z Marokom, zlasti z rednim dialogom na ustrezni tehnični in politični ravni, da bi dolgoročno olajšali in okrepili sodelovanje pri teh vprašanjih.

29. EU tudi poudarja, da so za celovit uspeh zelenega partnerstva potrebni mobilizacija zasebnega sektorja, ustrezen regulativni okvir ter ukrepanje javnih uprav. EU meni, da je Maroko strateški partner pri energetskega prehodu, zlasti na področju energije iz obnovljivih virov. EU si bo v tem kontekstu v sodelovanju z Marokom prizadevala spodbujati stabilno, predvidljivo in pregledno naložbeno okolje, ki bi spodbudilo industrijska in tehnološka partnerstva med evropskimi in maroškimi podjetji, zlasti v sektorjih varnih in trajnostnih nizkoogljičnih tehnologij, vključno za proizvodnjo vodika, ter v sektorjih pametnih omrežij, shranjevanja energije in energetske učinkovitosti.
30. Kar zadeva področje prilagajanja podnebnim spremembam, namerava EU okrepiti sodelovanje z Marokom, s poudarkom na celostnem in trajnostnem upravljanju vodnih virov, boju proti suši ter izboljšanju sistemov podnebnega obveščanja in zgodnjega opozarjanja ter ob ustreznem upoštevanju sedanjih in prihodnjih vplivov podnebnih sprememb na zdravje ljudi. To zavezo bo spremljalo spodbujanje trajnostnih kmetijskih in gozdarskih praks, sonaravnih rešitev in ukrepov za biotsko raznovrstnost, da bi prispevali k preprečevanju, zmanjševanju in obvladovanju zdravstvenih tveganj, povezanih s podnebnimi spremembami. Poleg tega želi EU poglobiti sodelovanje na področju zelenega in modrega gospodarstva, zlasti s podpiranjem razvoja krožnega gospodarstva vzdolž vrednostnih verig. EU pozdravlja tudi prizadevanja Maroka za razogljičenje njegove industrije. EU si bo prizadevala za poglobitev dialoga z Marokom o mehanizmih za oblikovanje cen ogljika, vključno z mednarodnim prevozom. EU je Maroko pripravljena podpreti tudi pri zasnovi ukrepov za sodelovanje te države na trgih ogljika, med drugim s sprejetjem sistema spremljanja, poročanja in preverjanja ter pripravo strategij v zvezi s krivuljami zmanjševanja emisij toplogrednih plinov.
31. EU bo v okviru tega dvostranskega sodelovanja delovala usklajeno in ob polnem spoštovanju mednarodnih procesov, pri tem pa krepila svoje politike in strategije, zlasti evropski zeleni dogovor, kompas za konkurenčnost in dogovor o čisti industriji, katerih uspeh je odvisen tudi od tesnega sodelovanja s podobno mislečimi partnerji, kot je Maroko.
32. Deset let po sprejetju Pariškega sporazuma EU pozdravlja dejstvo, da je ta večstranski okvir pripomogel k usmerjanju svetovnega gospodarstva v trajnosten in odporen prehod. Kljub temu pa je treba podnebno ukrepanje na globalni ravni pospešiti. Nujno je treba povečati ambicije, zlasti za države z največjimi emisijami. EU pozdravlja nov nacionalno določeni prispevek 3.0 in dejstvo, da je bolj ambiciozen od predhodnega. EU je pripravljena Maroku nuditi podporo pri izvajanju njegovega nacionalno določenega prispevka 3.0. To sodelovanje bo pripomoglo tudi k ustvarjanju novih gospodarskih priložnosti in kakovostnih delovnih mest na obeh straneh Sredozemlja.

33. EU ostaja v celoti zavezana sprejetju in izvajanju ambicioznega znanstveno utemeljenega neto ničelnega okvira Mednarodne pomorske organizacije (IMO). EU je pripravljena konstruktivno sodelovati z Marokom, da bi se utrdil dosedanji napredek na tem področju, razprave o sporazumu pod okriljem IMO pa nadaljevale, ko bo to primerno.
34. Dobro upravljanje morskih naravnih virov za EU ostaja prednostna naloga, tudi v smislu trajnostnega, preglednega in znanstveno utemeljenega upravljanja. EU pozdravlja kakovostno sodelovanje z Marokom na področju ribištva in aktualne priprave na skorajšnji začetek pogajanj o novem sporazumu o partnerstvu o trajnostnem ribištvu.

Zbliževanje ljudi ter na področju mladih, raziskav, inovacij, izobraževanja in kulture

35. EU je odločena nadalje utrditi močne zgodovinske vezi med EU in Marokom, zlasti v kulturnem sektorju ter na področjih mladine, izobraževanja, raziskav in inovacij, tudi v kontekstu novega pakta za Sredozemlje.
36. EU si bo še naprej prizadevala za vključitev Maroka v programe in pobude Skupnosti. EU pozdravlja dejavno sodelovanje Maroka v mednarodni razsežnosti programa Erasmus+, ki podpira sodelovanje med maroškimi in evropskimi univerzami, centri za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter mladinskimi organizacijami, pa tudi mobilnost študentov, učiteljev in mladih. EU spodbuja maroške institucije k večjemu sodelovanju pri zasnovi projektov v skladu z nacionalnimi cilji te države.
37. EU je zadovoljna, da so se pogajanja o večjem sodelovanju Maroka v programu „Partnerstvo za raziskave in inovacije na območju Sredozemlja“ (PRIMA) za obdobje 2025–2027 zaključila 8. septembra 2025. EU ta korak ocenjuje kot pomemben mejnik pri krepitvi znanstvenega sodelovanja med Marokom in EU ter pri spodbujanju trajnostnega razvoja, inovacij in regionalne stabilnosti z znanstveno diplomacijo, skupnimi raziskavami in celostnim upravljanjem virov.
38. EU pozdravlja zelo pomembno sodelovanje Maroka v programu Obzorje Evropa in spodbuja nadaljnjo krepitev tovrstnega sodelovanja raziskovalnih ustanov, univerz in podjetij v prihodnjih delovnih programih za obdobje 2026–2027. Evropska stran je ostaja naklonjena možnosti nadaljevanja in zaključka pogajanj o pridružitvi programu Obzorje Evropa, če bodo razmere to dopuščale.
39. Kultura je kot globalna javna dobrina bistveni steber partnerstva med EU in Marokom in to področje je popolnoma skladno z ambicijami pakta za Sredozemlje. EU ponovno potrjuje svojo zavezanost spodbujanju skupnih vrednot, ki temeljijo na spoštovanju raznolikosti, kulturne svobode, dialoga in izmenjav, da bi okrepili medsebojno razumevanje in z Marokom vzpostavili dinamičen, odprt in inovativen sredozemski kulturni prostor. EU si s kulturnim sodelovanjem, vključno z varstvom in poudarjanjem vrednosti kulturne dediščine, prizadeva omogočiti kohezijo med družbama, spodbujati mlade in civilno družbo ter graditi trajnostne povezave.

Mobilnost in migracije

40. EU ponovno poudarja, da sodelovanju z Marokom na področju upravljanja in vodenja migracij pripisuje velik pomen, saj to sodelovanje predstavlja del celovitega, uravnoveženega in vzajemno koristnega pristopa v skladu z mednarodnim pravom, človekovimi pravicami, pravnim redom in skupnimi načeli partnerstva ter ustreznimi pristojnostmi EU in njenih držav članic. EU izpostavlja pomen angažiranosti Maroka na področju upravljanja in vodenja migracij ter ponovno potrjuje svojo odločenost, da v okviru celovitega pristopa k migracijam in mobilnosti okrepi sodelovanje s Kraljevino Maroko. EU spodbuja vrnitev k rednemu, odkritemu in odprtemu dialogu na visoki ravni, v okviru katerega bi bilo mogoče skupno reševanje zahtevnih vprašanj.
41. EU poudarja, da sodelovanje z Marokom na področju migracij predstavlja trden okvir, in Maroko spodbuja, naj to sodelovanje okrepi na podlagi že pridobljenih pozitivnih in vzajemno koristnih izkušenj. EU zato izpostavlja napredek, dosežen tako s skupno krepitvijo prizadevanj za preprečevanje nezakonitega priseljevanja, zlasti z bojem proti tihotapljenju migrantov in trgovini z ljudmi ter razbijanjem združb, kot tudi s strukturiranjem zakonitih migracijskih poti in krožne mobilnosti, skladno z nacionalnimi pristojnostmi.
42. EU poudarja, da preprečevanje nedovoljenih migracij in boj proti njim, varnost in upravljanje meja, sodelovanje na področju vračanja in ponovnega sprejema, trgovina z ljudmi in tihotapljenje migrantov ter zaščita ranljivih oseb, zlasti z obveščanjem o tveganju in ozaveščanjem, ostajajo skupne in ključne prednostne naloge in odgovornosti. EU prav tako ponovno potrjuje svojo zavezanost podpori izvajanju maroške nacionalne strategije o priseljevanju in azilu (SNIA) ter z zanimanjem spremlja razvoj dogodkov v zvezi s sprejetjem migracijske in azilne zakonodaje, predvidene v tem okviru.
43. EU se osredotoča na zakonito mobilnost v okviru partnerstva za privabljanje talentov, zlasti na zakonito mobilnost strokovnjakov v deficitarnih poklicnih področjih, in na strukturiranje zakonitih migracijskih poti v skladu z nacionalnimi pristojnostmi. EU priznava pomen programov krožnih migracij, zlasti za študente, delovno aktivne mlade in mlade prostovoljce, pri čemer posebno pozornost namenja profilom s specializacijo v digitalnem in tehnološkem sektorju, tudi v okviru programov izmenjav med univerzami, raziskovalnimi središči in tehnološkimi podjetji. EU poudarja pomen spodbujanja poštenih praks zaposlovanja ter krepitve mehanizmov obveščanja in usmerjanja za delavce migrante pred njihovim odhodom na zaposlitev v tujino, da se zagotovi varna in uspešna mobilnost, skladno z nacionalnimi pristojnostmi.
44. EU ponovno opozarja na obveznost držav, da sprejmejo svoje državljane in državljanke, in ponovno poudarja, da je pripravljena okrepiti in poglobiti sodelovanje na vseh ravneh, tudi na področju identifikacije, vračanja in ponovnega sprejema, ki bo dopolnjevalo dvostransko sodelovanje med Marokom in posameznimi državami članicami EU.
45. EU poudarja tudi pomen krepitve sodelovanja z agencijami EU na področju migracij in azila.

Varnost, pravosodno sodelovanje, preprečevanje nasilnega ekstremizma in boj proti terorizmu

46. EU in Maroko se spopadata s skupnimi varnostnimi izzivi, na katere se je moč odzvati z obnovljeno skupno zavezanostjo in usklajenim delovanjem, ob polnem spoštovanju demokratičnih načel, človekovih pravic in temeljnih načel, zapisanih v mednarodnem pravu, vključno s humanitarnim pravom.
47. EU pozdravlja prvi varnostni dialog na visoki ravni, ki je potekal 8. maja 2024 v Rabatu – ta dialog je bil pomemben korak v krepitvi sodelovanja med EU in Marokom ter je služil za izmenjavo mnenj o varnostnih vprašanjih skupnega interesa; EU ob tem poudarja koristi tovrstnih rednih srečanj.
48. EU je prav tako pripravljena okrepiti sodelovanje med EU in Marokom na področju spodbujanju nadzora nad orožjem ter neširjenja orožja in razoroževanja, pripravljena pa je tudi olajšati medregionalne izmenjave med EU, regijo južnega Sredozemlja in afriško celino v zvezi z neširjenjem orožja za množično uničevanje in nadzorom njegovega izvoza.
49. EU spodbuja pristop k boju proti terorizmu, temelječ na kazenskem pravosodju ter spoštujoč človekove pravice in pravno državo. EU pozdravlja zavezanost Maroka boju proti terorizmu ter udeležbo in sodelovanje maroških strokovnjakov v programih EU, kar dodatno prispeva k izmenjavam med Unijo in njenimi partnerji v zvezi s temi temami. EU upa, da se bo to sodelovanje nadaljevalo in se v prihodnje še okrepilo. EU pozdravlja tudi dragocene prispevke Maroka k mednarodnim prizadevanjem za boj proti terorizmu, zlasti v okviru Globalnega foruma za boj proti terorizmu (GCTF) in z njim povezanih institucij, vključno z dejavnim sodelovanjem Maroka z Mednarodnim inštitutom za pravosodje in pravno državo (IIJ) ter podporo, ki jo Maroko zagotavlja temu inštitutu. EU si zlasti želi, da bi Maroko na delavnicah lahko sodeloval ne le kot udeleženec, temveč tudi kot izvajalec usposabljanja, da bi lahko delil svoje izkušnje in strokovno znanje v okviru pristopa jug-jug.
50. EU poudarja pomen vprašanja radikalizacije, nasilnega ekstremizma, deradikalizacije, rehabilitacije in ponovnega vključevanja v družbo. EU pozdravlja tako prizadevanja specializiranih institucij Maroka za preprečevanje radikalizacije in nasilnega ekstremizma kot tudi sodelovanje te države z vozliščem znanja EU o preprečevanju radikalizacije. EU upa, da bo to sodelovanje z več maroškimi institucijami poglobila in razširila v okviru različnih tematskih okroglih miz vozlišča znanja.
51. EU pozdravlja sklepe pobude Edu4PCVE, ki jo Maroko skupaj z EU vodi v okviru Globalnega foruma za boj proti terorizmu (GCTF). Izobraževanje je temeljno orodje za preprečevanje nasilnega ekstremizma, ki vodi v terorizem, in boj proti njemu. EU pozdravlja naslednjo fazo izvajanja in Maroko poziva, naj z njo sodeluje v zvezi s tem vprašanjem.

52. EU želi opozoriti, da je za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah potrebna visoka stopnja pravne varnosti. EU spodbuja Maroko, naj sodeluje v večstranskih mednarodnih okvirih, vzpostavljenih na področju medsebojne pravne pomoči, zlasti v okviru, ki ga je razvil Svet Evrope.
53. Za učinkovito odzivanje na skupne izzive in v kontekstu razvoja strateškega partnerstva z Marokom se EU zavzema za krepitev pravosodnega sodelovanja z agencijami in organi EU na operativni ravni. EU v zvezi s tem meni, da je bistveno okrepiti pravosodno sodelovanje na operativni ravni z agencijami in organi EU, zlasti v okviru mednarodnega sporazuma o pravosodnem sodelovanju z Eurojustom in delovnega dogovora z Evropskim javnim tožilstvom, pa tudi sodelovanje na področju medsebojne pravne pomoči in odvzema premoženjske koristi, vključno z zamrznitvijo in zaplembo premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja. EU potrjuje, da je pripravljena poglobiti izmenjavo izkušenj o zakonodajnem okviru na področjih pravosodnega sodelovanja, pravosodja in varstva osebnih podatkov. EU pozorno spremlja razvoj in reforme maroškega zakonodajnega okvira, ki bi moral omogočiti večjo operativno učinkovitost medsebojne pravne pomoči in pravosodnega sodelovanja, zlasti kar zadeva odvzem premoženjske koristi, vključno z zamrznitvijo in zaplembo premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, ter izvajanje ustreznih mednarodnih sporazumov.
54. EU poudarja tudi pomen okrepljenega dialoga o policijskem sodelovanju, zlasti v okviru okrepljenega boja proti nadvladanemu organiziranemu kriminalu, ob hkratnem spoštovanju pravnih in institucionalnih okvirov obeh pogodbenic. EU v zvezi s tem spodbuja oblasti, naj v dialogu z Europolom preučijo možne oblike sodelovanja, hkrati pa naj okrepijo sodelovanje z agencijo CEPOL in Agencijo EU za droge v okviru projekta EU4Monitoring Drugs.

Zaključek

55. EU ponovno potrjuje svoj temeljni interes za spodbujanje celovitega, privilegirane, ambicioznega, trajnostnega in vzajemno koristnega partnerstva z Marokom ter svojo zavezanost rednemu dialogu z maroškimi oblastmi za reševanje vprašanj, ki so strateškega pomena za obe strani.
56. Pridružitveni svet je priložnost, da se posvetimo prihodnosti partnerstva med EU in Marokom ter posledično osredotočimo na glavna področja skupnega interesa v bližnji prihodnosti. Na dvostranski ravni namerava EU izpostaviti glavna vprašanja migracij, vračanja, policijskega in pravosodnega sodelovanja, pravne države in človekovih pravic, izobraževanja in raziskav, usposabljanja, zaposlovanja, zlasti mladih, ter konkurenčnosti podjetij. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti spodbujanju naložb, energetskega izziva in medsebojnimi povezavam na področju energije, poslovnemu ozračju, podpiranju evropskih podjetij in MSP ter spodbujanju varne in zanesljive digitalne infrastrukture. Na globalni ravni želi EU zlasti okrepiti sodelovanje pri energetskega prehodu in boju proti podnebnim spremembam.

57. In skozi to partnerstvo je treba prispevati tudi k spodbujanju mednarodnega reda, ki spoštuje pravno državo in človekove pravice. V zvezi s tem bo EU še naprej stala ob strani Maroku, da bi čim boljše izrabila svojo geografsko in človeško bližino s to državo.
